

Obsah

Předmluva	9
Pravopisná poznámka	12
Starověká Mezopotámie	13
Počátek osídlení Mezopotámie a Sumerové	13
Babylónie	15
Asýrie	16
Mezopotámie součástí říše Achaimenovců	17
Mezopotámie pod helénistickou nadvládou	18
Mezopotámie součástí říše Parthů	19
Mezopotámie součástí říše Sásánovců	19
Islamizace a Irák za vlády pravověrných chalífů	
(632–661)	21
Vznik islámu	21
První dva chalífové: Abú Bakr (632–634)	
a Umar (634–644)	21
Vláda třetího chalífy Uthmána (644–656) a vznik šíjy ..	22
Vláda čtvrtého chalífy Alího (656–661)	23
Společenské a správní poměry v chalífátu	
a irácké provincii	24
Umajjovský chalífát (661–750)	25
Vláda umajjovských chalífů a šíitská opozice	25
Společnost, věda a kultura za Umajjovců	27
Abbásovský chalífát (750–1258)	28
Vláda dynastie Abbásovců a správa říše	28
Rozpad Abbásovské říše	29
Proměna učení šíjy a posilování její politické moci	30
Rozšiřování území muslimských Turků	31
Hospodářství a společnost za Abbásovců	32
Rozvoj vědy a kultury	33
Bagdád jako centrum politiky, obchodu, kultury	
a vzdělání	34

Pád chalífátu a Irák pod nadvládou Mongolů	
(1258–1410)	35
Dobyvačné výpravy Mongolů	35
Pád Abbásovské dynastie a konec chalífátu	35
Říše Ílchánů (1258–1335) a Džalá'irovci (1335–1410)	36
Timur Lenk a nové tažení Mongolů na Irák	37
Turkmenské kmeny v Iráku (konec 14. století–1478)	38
Irák součástí Osmanské říše (1534–1919)	40
Vznik Osmanské říše a její boj se Safíjovci o Irák	40
Nadvláda Osmanské říše	42
Vláda mamlúků (1747–1831)	43
Osmanské reformy a posilování moci centra	44
Hospodářství, společnost a zájmy Evropanů v Iráku	45
Mladoturecká revoluce a arabské provincie	
Osmanské říše	46
Vznik arabského nacionalismu	47
1. světová válka a konec turecké nadvlády	
(1914–1918/19)	48
Vnitropolitická situace v předválečném Iráku	48
Pronikání evropských mocností do Iráku	48
Vypuknutí 1. světové války a arabské povstání	49
Vytvoření nových arabských států	51
Irák jako britské mandátní území (1920–32)	53
Růst nacionalismu, povstání a vláda emíra Fajsala	
(1921–33)	53
Hraniční spory nového státu a smlouvy se sousedy	54
Situace v Iráku před získáním nezávislosti	56
Irák – formálně nezávislá monarchie Hášimovců	
(1932–58)	58
Vznik suverénního státu (1932)	58
Vláda krále Gházího (1933–39) a hraniční spory s Íránem	59
Vláda krále Fajsala II. (1939–58) a 2. světová válka	60
Vývoj v iráckém Kurdistánu	61
Poválečný vývoj	62
Vztahy se státy Blízkého východu za Fajsala II. (1939–58)	63
Svržení monarchie Hášimovců (1958)	65

Hospodářství a irácká společnost za Hášimovců	66
Prvních 20 let irácké republiky (1958–79)	68
Vláda premiéra Abd al-Karíma Qásima (1958–63)	
a spory mezi důstojníky	68
Pozice komunistické strany	69
Pozice kurdského obyvatelstva	70
Hospodářství a společnost za prezidenta Qásima (1958–63)	70
Strana Baas a první baasistický převrat (1963)	71
Vývoj po převratu	72
Režim prezidenta Abd as-Saláma Árifa (1963–66)	73
Režim prezidenta Abd ar-Rahmána Árifa (1966–68) ...	74
Hospodářství a společnost za vlád bratrů Árifů (1963–68)	74
Druhý baasistický převrat (1968)	75
Vláda prezidenta Ahmada Hasana al-Bakra (1968–79)	76
Zahraniční vztahy baasistického režimu (1968–75)	79
Posilování moci Saddáma Husajna (1975–79)	79
Zahraniční vztahy (1975–79)	81
Hospodářství a společnost za vlády strany Baas (1968–79)	83
Irácká republika za vlády Saddáma Husajna (1979–2003)	85
Saddám Husajn prezidentem (1979)	85
Válka s Íránem a její příčiny (1980–88)	85
Průběh války	87
Mezinárodní reakce na válku a spojenci válčících států	89
Propagandistická tvář války	90
Situace irácké opozice, Kurdů a al-Anfál	91
Důsledky války	92
Anexe Kuvajtu a válka v Perském zálivu (1990–91)	94
Co předcházelo anexi	94
Průběh konfliktu	95
Operace Pouštní bouře	98
Ukončení války a její důsledky	100

Poválečný vývoj v Iráku (1991–2003)	103
Povstání šíitů na jihu Iráku	103
Povstání Kurdů a vznik Svobodného Kurdistanu	104
Saddám Husajn stále u moci	106
Poválečná opatření OSN	108
Druhá válka v Iráku (2003)	110
Příčiny války	110
Reakce mezinárodního společenství na chystanou válku	111
Operace Irácká svoboda (20. 3.–1. 5. 2003)	111
Příliš optimistické vyhlídky Američanů po válce	113
Irák po svržení Saddáma Husajna (2003–10)	115
Problémy s nastolením bezpečnosti	115
Kritika války a vývoje poválečné situace	117
Šíitský odpor a sektářské násilí	117
Kurdská autonomie a poválečné změny k lepšímu	119
Dopadení Saddáma Husajna	120
Prozatímní koaliční správa a Irácká vládní rada	120
Prozatímní ústava a Irácká prozatímní vláda	121
Růst sektářského násilí a útoků povstalců (2004–06)	122
Irácká vláda a vytvoření trvalé ústavy	123
Navyšování počtu amerických jednotek	124
Sliby prezidenta USA Baracka Obamy a volby 2010	125
Ekonomický a hospodářský vývoj	126
Irácké náboženské a etnické menšiny	127
Závěr	130
Česko-irácké vztahy od roku 1990	132
Tabulky představitelů Iráku	135
Encyklopedické heslo	139
Informace pro turisty	154
Zastupitelské úřady	156
Základní jazykové obraty v arabském jazyce	158
Seznam zkratk	160
Doporučená literatura	161
Resumé	167